

Những giờ phút sau cùng ở Xuân Lộc Long Khánh

Ngày 20 tháng 04 năm 1975

Pháo thủ Nguyễn Hữu Nhân

Pháo Đội A Tiểu đoàn 181 Pháo Binh Sư Đoàn 18 BB

Đặc biệt riêng tặng các Đồng môn Khóa 5/68 SQTB Thủ Đức

Sau khi tham dự Hành quân để giải tỏa Quận lỵ Võ Đất với Liên Đoàn 7 Biệt Động Quân không thành vì chúng tôi bị chặn lại ở Chánh Tâm 2 trong gần một tháng trời, và cuối cùng phải rút ra khỏi trận chiến, nhường vùng hành quân cho Tiểu đoàn 2/43 thuộc Trung Đoàn 43, sư đoàn 18 Bộ binh để tiếp tục giải tỏa Võ Đất. Sư đoàn đã dùng đến phương tiện Chinook để cứu các khẩu đại bác của chúng tôi ra khỏi vùng hành quân, và riêng pháo đội A Tiểu đoàn 181 Pháo Binh, chúng tôi đã mất 02 khẩu 105 ly tại chiến trường này, một bị Cộng quân kéo đi bằng xe bò, và một chúng tôi phải tác xạ tiêu hủy. Sau những lần hành quân vất vả, nay Pháo đội A được nghỉ dưỡng quân, vì vậy trung đội 2A đóng ở Hậu cứ Tiểu đoàn 181 Pháo Binh, nằm cuối phi trường,

được đóng Bộ chỉ huy độ 8 cây có duyên trưởng thì chúng tôi Thiếu tá trong cùng, Hạnh xuất Võ Bị thay thế nhận Tiểu đoàn

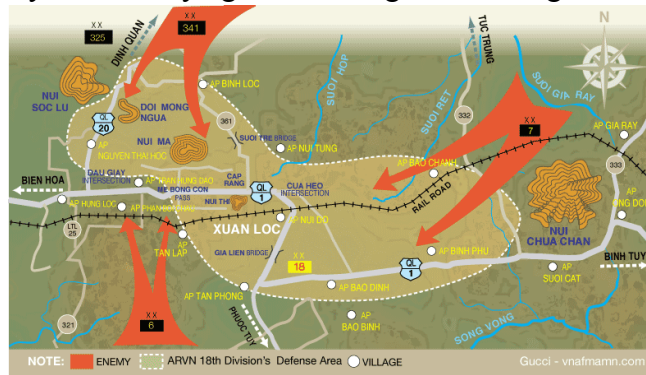

còn một trung đội 1A ở căn cứ Núi Thị cách hậu cứ của Tiểu đoàn số, có lẽ Pháo đội A số với vị Tiểu đoàn phải, vì vậy Pháo đội ở lại Long Khánh với Nguyễn Tiên Hạnh những giờ phút sau Thiếu tá Nguyễn Tiên thân Khóa 13 trường Quốc gia Việt Nam về Thiếu tá Tôn Xuân thuyền chuyển đến 47 Pháo Binh tại

Long Xuyên. Được biết ông từ Pháo Binh Thủy quân Lục Chiến, sau cùng về Pháo Binh Biệt Khu Thủ Đô trước khi về nhận Tiểu đoàn trưởng Tiểu đoàn 181 Pháo Binh. Ngay từ khi mới về nhận đơn vị, Thiếu Tá Nguyễn Tiên Hạnh đã tỏ ra rất vui vẻ và rất dễ dãi với các Sĩ quan và binh sĩ trong đơn vị, mỗi khi có tiệc hay tổ chức ăn nhậu, ông thường kêu các sĩ quan cùng ngồi nhậu và ăn uống chung với ông, không cần biết có mấy sĩ quan, cứ khui một két bia lớn ra, ông chỉ uống những chai có nhãn hiệu trái thơm mà thôi, và số còn lại thì các sĩ quan phải chia nhau uống cho hết. Thường thường mỗi két chỉ có chừng 2 đến 3 chai có nhãn hiệu trái thơm.

Vào những giờ phút chót, tôi được điều động lên Núi Thị với một trung đội 1A của Trung Úy Trung. Còn một trung đội đóng chung với Bộ chỉ huy Tiểu đoàn. Nếu tôi nhớ không lầm thì sáng ngày 8 tháng 04 năm 1975, khoảng 04 giờ sáng Cộng quân đã chặn xe đò và chiếm cưa Heo đường vào Quận lỵ Long Khánh, cũng kể từ ngày tháng này, con đường xe chạy Sài Gòn Bình Tuy hay Sài Gòn Võ Đất – Tánh Linh đã không còn lưu thông nữa, xe chạy trên tuyến đường này đã phải đậu lại nối đuôi nhau để chờ giải tỏa, thế nhưng cho đến chiều cũng vẫn chưa được phép chạy, vì vậy các xe đã trở đầu để quay trở lại. Trên hệ thống vô tuyến chúng tôi nghe tin Cộng quân đang chiếm dinh Tỉnh Trưởng, hiện chúng đang vây Bộ chỉ huy Tiểu khu, chưa biết tình hình trong dinh tỉnh trưởng như thế nào, tin trên loan ra làm cho chúng tôi vô cùng hoang mang, ngay cả dinh Tỉnh trưởng mà cộng quân đã chiếm được thì còn chỗ nào an toàn nữa. Tình hình

Long Khánh trong lúc bấy giờ thật hết sức nguy ngập. Các đơn vị ở miền Trung đã di tản chiến thuật, bây giờ Long Khánh là cứ điểm cuối cùng, nếu Long Khánh thất thủ thì cộng quân sẽ tiến chiếm vào Sài Gòn, vì vậy theo sự suy nghĩ của chúng tôi thì bằng bất cứ giá nào chúng tôi cũng phải giữ cho được đơn vị trực thuộc sung ác liệt với đến giờ, những đòn như bấp rang ở trường, tình hình ta tôi cũng không còn là như thế nào nữa., được tin quân ta đã hình, đã đẩy lui dinh Tỉnh trưởng.

Long Khánh. Các Tiểu khu đã chạm Cộng quân từ sáng tiếng súng lớn nhỏ nổ hướng dinh tỉnh và địch lẫn lộn, chúng biết tin tức chính xác đến trưa thì chúng tôi làm chủ được tỉnh Cộng quân ra khỏi

Trung đội Pháo binh 1A của chúng tôi lúc đó đang được yểm trợ trực tiếp cho tiểu đoàn 2/43 đang trú đóng tại Núi Thi, cùng lúc ấy tôi nhận được lệnh xin tác xạ trực tiếp từ một sĩ quan Pháo binh của Tiểu đoàn chúng tôi, Trung úy Đinh văn Phùng, sĩ quan Thủ khoa của Khóa 4/68 Căn bản sĩ quan Pháo binh, Phùng gia đình ở Láng cát Bà Rịa, tôi và Phùng thương về phép chung với nhau và Phùng đang là sĩ quan Liên lạc và ngay sáng sớm hôm đó, tôi đã tác xạ yểm trợ trực tiếp cho Phùng, có lẽ số phận gắn liền nhau cho nên sau khi Cộng quân cưỡng chiếm miền Nam rồi, chúng tôi phải trình diện để đi tù, thì cũng lại gặp nhau tại trại Hoàng Diệu ở Long Khánh. Chúng tôi vừa là bạn học cùng trường, nay lại là bạn cùng đơn vị, cho nên chúng tôi rất thân với nhau. Những trái đạn điều chỉnh thật chính xác và chỉ mấy phút sau chúng tôi đã được nghe Phùng báo cáo oang oang trên máy:

-Trúng ngay chiếc xe tăng T-54 rồi, bây giờ chiếc xe tăng đã bị lật nằm ngang trên ụ đất phía ngoài vòng đai phi trường. Tin bắn trúng xe tăng của địch đã làm cho binh sĩ trong Trung đội lên tinh thần, tôi dặn các binh sĩ phải tháo đạn thật lẹ, giật cò cho nhanh để yểm trợ thật chính xác.

Những chiếc xe tăng của chúng tôi đã bị Pháo binh bắn trúng lật nghiêng, và những chiếc khác đã bị bắn đứt dây xích nằm một chỗ không chạy được, chúng đã rò máy kêu inh ỏi, chúng tôi đã được nghe tiếng máy của xe tăng trong combinê trên máy vô tuyến. Cho đến giờ này chúng tôi mới tạm được nghỉ để cho binh sĩ ăn uống, kiểm điểm lại, từ sang đến giờ chúng tôi đã xử dụng rất nhiều đạn để yểm trợ cho đơn vị đẩy lui Cộng quân ra khỏi vòng đai của Tỉnh lỵ, cũng kể từ ngày hôm nay, chúng tôi đã không còn được đi chợ nấu ăn như trước nữa mà chỉ toàn dùng thực phẩm khô mà thôi. Con đường từ Núi xuống tỉnh lỵ Long Khánh đã không dụng được nữa, Pháo binh Núi Thi đã đơn vị Pháo binh duy nhất để yểm trợ đoàn và tỉnh lỵ Long Khánh và Chi xuyên Lộc.

Thị còn xử trở thành cho Sư Khu

Cũng kể từ ngày này, chúng tôi nào ở đâu thì đóng ở đó, chỉ liên lạc qua hệ thống vô tuyến mà thôi. Mỗi chúng tôi đêm từng ngày để mong xuống núi đi chợ thay đổi mua thức chứ nằm ở trên này hoài ăn uống thiếu thốn nên tinh thần binh sĩ rất xuống dốc, qua radio mỗi

đơn vị với nhau ngày được ăn tươi,

ngày chúng ta lại nhận thêm tin tức mất thêm một vài quận ly và tỉnh ly từ miền Trung trở vào, vì thế càng làm cho chúng tôi hết sức lo lắng và dự đoán tình hình thật xấu, riêng bản thân và sự suy nghĩ của riêng tôi, với sự ngây thơ về chính trị, tôi vẫn luôn luôn tin rằng không bao giờ có chuyện Cộng quân chiếm Sài Gòn, và luôn luôn tin tưởng quốc gia ta sẽ thắng, Cộng quân trước sau gì cũng sẽ phải rút lui mà thôi, vì vậy chúng tôi rất yên tâm chiến đấu, Sau khi đẩy lui cộng quân ra khỏi bờ đại tỉnh ly, chúng tôi cảm thấy yên tâm và tin rằng chúng ta sẽ cố thủ Long Khánh cho đến giờ phút sau cùng . Thế rồi hôm đó ngày 20 tháng 04 năm 1975, tôi được lệnh của Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng ra lệnh cho tôi xuống đồi và gặp ông ở Bộ chỉ huy Tiểu đoàn 181 Pháo Binh, để trung đội do Trung Úy Trung điều hành, tôi có hỏi đoạn đường qua cua Heo đã đi được chưa vì từ ngày 08 tháng 04 đến giờ chúng tôi chưa hề xuống được núi, nhà binh lệnh là phải thi hành, vì vậy dù rất lo sợ, tuy nhiên tôi vẫn phải xuống núi, tôi đã để lại xe Jeep của tôi tại vị trí Núi Thị và nhờ một binh sĩ chở tôi về trình diện Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng bằng xe Honda của anh ta, tôi biết rằng đi xuống bằng xe Jeep thì quá nguy hiểm cho nên đi xe Honda có lẽ cũng đỡ nguy hiểm hơn, tôi trang bị cho mình áo giáp, nón sắt dây ba chạc và súng colt 45 và đạn được đầy đủ, trên vai còn mang 79 và trên tay cầm một khẩu M-16, Trung trung đội trưởng của trung đội của trung đội, các binh sĩ cũng rất lo đường đi, tôi nói với trung úy Trung về đoạn đường mà tôi sẽ xuống núi ngay khi tôi gọi, Hạ sĩ nhất Vũ Văn Tân nên đem xe Honda để ở tại vị trí tuần thì về phép bằng xe Honda, tôi máy PRC-25 trên vai và thầy trò tôi

theo một khẩu M-gia từ Trung Úy này và các binh sĩ lắng cho tôi trên cho súng hướng và yểm trợ cho tôi Soạn nhà ở Kiệm trung đội, độ vài bảo Soạn đeo theo bắt đầu xuống núi.

Sau gần nửa tháng không xuống núi, giờ lần đầu tiên trở lại con đường này tôi cũng cảm thấy sờ sờ, mong sao cho mau được đến vị trí của bộ chỉ huy tiểu đoàn để chờ ông có lệnh lạc gì mới cho tôi?

Đã lâu lắm rồi, từ ngày làm trung đội trưởng Pháo binh đến giờ, tôi hầu như không còn đi xe Honda nữa, ngay cả những lần về phép tôi cũng dùng xe Jeep để đi phép, ký sự vụ lệnh cho tài xế đưa tôi đi chỗ này, chỗ nọ. Tôi ngoại giao tương đối khá giỏi, vì thế xe Jeep của tôi lúc nào cũng có xăng đầy đủ để chạy, và ngay cả phương tiện truyền tin tôi cũng đã có máy VRC-34 trên xe ngoài cấp số.

Thật may mắn cho tôi, sau khi từ Núi Thị hai thầy trò tôi chạy thật nhanh, Soạn chạy hết ga sau khi xuống được con đường chánh của quốc lộ, tôi ôm chặt lấy soạn và mắt nhìn xung quanh rất nhanh, hai bên đường cảnh trí hoang tàn, tiêu điều sau những trận pháo của chúng tôi, đi ngang cua Heo tôi còn thấy chiếc xe tăng bị bắn cháy đang nằm trơ trọi nơi đó, Soạn chạy riết ở đường ngoài để xuống Chi Khu Xuân Lộc, vì lúc bấy giờ bộ chỉ huy Tiểu đoàn đang đóng ở rừng cao su trước quận ly.

Tôi vào gặp Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng và được tin tôi nay chúng tôi sẽ rút khỏi Long Khánh và bàn giao vùng hành quân này lại cho Lữ Đoàn 1 Dù sẽ thay thế chúng tôi. Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng đưa cho tôi những mục tiêu, và tôi chăm lại trên bản đồ toàn là YS nằm trên trục lộ về Đức Thạnh, tôi đã đoán ra được lộ trình mình sẽ đi. Con đường từ Xuân Lộc về Đức Thạnh gần 10 năm nay không được xử dụng, thế mà tôi nay chúng tôi sẽ đi lại bằng con đường đó, tôi bằng khoán tự hỏi, bỏ đi cả 10 năm rồi, giờ làm sao đi lại cho được?

Tôi tập hợp tất cả binh sĩ của Pháo đội, và một số binh sĩ của Bộ chỉ huy Tiểu đoàn hành quân lại và chỉ thị cho tất cả chuẩn bị lên đường khi có lệnh, không được mang theo gì cả, ngoài việc phải kéo hai khẩu 105 ly, móc hậu gạo và móc hậu nước cũng bỏ lại. Thiếu tá Hạnh sẽ đi xe Jeep sau chiếc xe kéo súng của trung đội, tôi sẽ đi trên chiếc xe GMC kéo súng đầu tiên.

Lúc đó hơn 4 giờ, tôi ra lệnh cho các binh sĩ sẵn sàng di chuyển khi có lệnh, Soạn nói với tôi xin phép cho mang theo chiếc xe Honda, tuy nhiên tôi đã ra lệnh không ai được mang theo gì cả, vì vậy tôi nói với HS1 Soạn là tôi rất tiếc không thể để Soạn mang theo chiếc xe Honda được. Soạn nói với tôi rằng, thôi em sẽ chạy Honda theo hai xe kéo súng của mình và tôi đã đồng ý. Tôi đã cho sắp xếp tất cả xe của đơn vị Pháo binh của chúng tôi ra ngoài đường lộ từ 5 giờ chiều ngày 20 tháng 04 năm 1975. Và ngày đó chúng tôi coi như là một ngày kỷ niệm, cho đến giờ tôi vẫn còn nhớ đến ngày đó. Tất cả đoàn xe đều nổ máy và chờ lệnh, chúng tôi được biết Thiếu tướng Lê Minh Đảo tư lệnh sư đoàn đã đi với 81 Biệt cách Dù hay đơn vị Biệt động quân tôi cũng không rõ từ buổi trưa, và bây giờ chúng tôi đang đợi lệnh ông để di chuyển. Thời giờ chờ đợi lúc nào cũng đi thật chậm, chúng tôi căng sột ruột hơn vẫn chưa được lệnh di chuyển, trong lúc mọi người đang chờ đợi thì từ hướng sân bay chúng tôi nghe những tiếng bụp ... bụp bụp.. là tiếng depart của pháo địch, chừng vài giây sau những tiếng nổ chát chúa ngay tại vị trí chuẩn bị di chuyển của chúng tôi, thật xui xẻo cho chúng tôi, trái đạn đầu tiên đã rớt trúng ngay xe jeep của Thiếu tá Hạnh Tiểu đoàn trưởng tiểu đoàn 181 Pháo binh, và những trái pháo kích khác đã rớt xung quanh đoàn xe của chúng tôi, lúc đó chẳng còn lệnh lạc gì nữa, mạnh ai nấy chạy, xe của thiếu tá Hạnh đã bị pháo nên ông đã bỏ lại tại chỗ, ông chạy ngay lại xe GMC kéo súng của tôi và chúng tôi di chuyển ngay lúc đó, chạy về hướng trung đoàn 48 bộ binh đóng ở Long Giao, tôi thiết nghĩ nếu như lúc đó chỉ cần một tràng AK nữa thì tôi tin rằng đơn vị sẽ không biết ra sao? chúng tôi cố cho xe chạy thật nhanh, trong khi đó những tiếng nổ vẫn tiếp tục sau lưng chúng tôi, tình hình thật hết sức nguy ngập, chúng tôi được đi trên những chiếc xe GMC, trong khi đó một số binh sĩ cũng di chuyển như chúng tôi nhưng đang đi hai bên đường, tình trạng di chuyển thật hết sức khó khăn, vì đường hẹp, lớp người đi bộ hai bên đường làm cản trở lộ trình cho xe di chuyển, chúng tôi vẫn còn thuộc nằm lòng : nhanh chóng, chính xác và bất ngờ đó là 3

yếu tố chánh của chúng tôi đã có chuyên ngay, thật chúng tôi đã ăn rồi, hai bên đường nồng nặc, thiếu tá GMC kéo súng làm có lẽ đây là lần đầu trưởng pháo binh sung, vì pháo binh đoàn trưởng thì thể nhưng đây là cuối cùng vì sau còn được đi xe các trại tù mà Tôi đứng phía chạy trên đường về vừa liên lạc với bộ

Pháo binh, và nhờ vậy phản ứng cấp thời và di vậy nếu không thì có lẽ những quả đạn pháo đó mùi xác chết xông lên Hạnh ngồi bên trong xe trường xa, tôi nghĩ rằng tiên một vị tiểu đoàn ngồi trên xe GMC kéo xe cộ rất đầy đủ, và tiểu muốn xe gì mà không có, lần đầu và cũng là lần trận này chúng tôi không GMC nữa mà phải vào chúng gọi là đi cải tạo. ngoài xe GMC tiếp tục Long giao, vừa chạy tôi chỉ huy Pháo binh sư

đoàn để nhận chỉ thị, cũng may sau đợt pháo đầu tiên, tôi liên lạc với các xe và được biết tất cả anh em sĩ quan và binh sĩ của chúng tôi hoàn toàn vô sự, duy chỉ có chiếc xe jeep của thiếu tá Hạnh là bị trúng pháo kích và đã bỏ lại ngay lúc khởi hành. Kháng 09 giờ tối chúng tôi đến

Long Giao, chúng tôi là đơn vị pháo binh được di chuyển có xe còn các đơn vị khác đã di chuyển bộ, vì vậy khi dừng lại Long Giao tôi không thấy một đơn vị nào hộ tống chúng tôi cả, bộ chỉ huy Pháo binh sư đoàn lúc đó là Đại tá Ngô Văn Hưng, tôi không được nghe tiếng nói của ông lúc đó, nhưng tôi nghe giọng nói của Trung úy Hà Phương Đính. Lệnh cho tôi phải ở lại Long Giao và sẵn sàng tác xạ để yểm trợ cho lữ đoàn 1 Dù đang ở lại để thay thế chúng tôi. Tôi và Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng bây giờ cũng làm nhiệm vụ củ một Trung đội trưởng, ông phụ tôi hướng dẫn cho khẩu đội đưa súng vào vị trí để chuẩn bị gióng hướng và sẵn sàng tác xạ, hai khẩu pháo nằm chênh vênh trên đường trước cổng Trung đoàn 48 tại Long giao (Black Horse) khẩu này cách khẩu kia không đầy 3 mét, chúng tôi làm rất nhanh, gióng hướng súng xong và sẵn sàng tác xạ, binh sĩ đã xuống một số đạn được để có khi thi hành tác xạ, cọc ngắn 3 mét và cọc dài 5 mét thay vì cọc ngắn 50 mét và cọc dài 100 mét. Tất cả sách vở học trong trường pháo binh đều được bỏ hết mà chỉ thực hành theo điều kiện cho phép, tôi được lệnh qua tần số củ Dù và liên lạc để yểm trợ cho họ, binh sĩ và chúng tôi đều đói và mệt lã, vì từ trưa đến giờ mãi bận rộn với lệnh di chuyển nên chúng tôi chưa kịp ăn uống gì cả, nhưng tinh thần chiến đấu của binh sĩ thật đáng ca ngợi, các anh em vẫn tiếp tục làm việc hăng say, binh sĩ của khẩu đội đã sẵn sàng tác xạ, xạ bàn đã được thiết lập, súng đã ở vị thế sẵn sàng tác xạ v.v... chúng tôi đã liên lạc được với Lữ đoàn 1 Dù và đã bắn yểm trợ cho họ khoảng 10 quả đạn 105 ly trước khi chúng tôi được lệnh tiếp tục di chuyển. Lúc này khoảng 11:30 tối, tôi được lệnh tiếp tục di chuyển về điểm

hẹn, Tôi thay thế Long Giao đi khỏi nơi trung đội hỏi thăm đội này ra cho tôi đang (đây là có lệnh để

được biết đơn vị Dù chúng tôi cũng sẽ đến ngay sau khi chúng tôi này, tôi liên lạc qua pháo binh ở Núi Thị để tình trạng của trung sao? Trung úy Trung biết, bây giờ trung đội chuẩn bị xử dụng M-14 loại đạn chỉ dùng khi phá hủy đại bác, tôi rất

tiết từ ngày gia nhập vào binh chủng Pháo Binh cho đến giờ, tôi cũng chưa hề xử dụng đến loại đạn này). Trung đội sẽ nhận lệnh trực tiếp của Bảo Định (Thiếu tá Nguyễn Hữu Ché, tiểu đoàn trưởng Tiểu đoàn 2 /43). Tôi dặn dò Trung úy Trung cố gắng bảo toàn đơn vị và liên lạc chặt chẽ với Bảo Định, sau đó tôi trở qua hệ thống để liên lạc với BCH pháo binh sư đoàn 18 Bộ binh. Đoạn đường đã bỏ từ nhiều năm nên cỏ mọc hai bên đường ngăn cả lối đi, trời thật tối, tôi đứng bên hông xe khoảng 50 thước tôi lại bật đèn Pin lên rọi về hướng trước để tài xế liếc nhìn đoạn đường mà chạy, và cứ thế chúng tôi tiếp tục di chuyển trên con đường đã bỏ trống cả gần 10 năm nay. Lúc tôi di chuyển có đơn vị của bộ chỉ huy tiểu khu cùng di chuyển theo chúng tôi, tôi dừng lại và ra lệnh cho đơn vị này phải di chuyển xa chúng tôi và không được mở đèn, đến sáng hôm sau khoảng 9 giờ, chúng tôi đã về đến Đức Thạnh, đơn vị tôi tới nơi an toàn, duy chỉ có Trung Tá Định tham mưu trưởng Tiểu khu Long Khánh, ông là người chỉ huy đoàn xe chạy theo tôi lúc đêm qua đã không may bị cộng quân phục kích và ông đã tử thương, tôi thông báo tin này cho các binh sĩ nghe, tất cả chúng tôi đều hú hồn và nghĩ rằng ông tham mưu trưởng đã mở đèn và vì vậy bọn Việt cộng đã phục kích bắn trúng xe ông ta. Binh sĩ và tôi đều mệt nhừ, nhưng Pháo binh Sư Đoàn lệnh cho tôi phải sẵn sàng tác xạ. Thấy binh sĩ quá mệt mỏi, tôi bèn vác Giác bàn đi gióng hướng súng, các binh sĩ thì lo xuống đạn, dọn dẹp, làm chỗ ngủ của khẩu đội, nhà ăn, đài tác xạ v.v...

Gióng hướng súng vừa xong thì tôi nhận được lệnh tác xạ yểm trợ cho lữ đoàn 1 Dù. Các mục tiêu nằm ngoài tầm pháo, vì vậy chúng tôi chỉ bắn vài chục quả cho có lệ, để dọn mục tiêu, trong lúc đang tác xạ tôi lại nhận được lệnh trung đội lại chuẩn bị lên đường. Đại Úy Hoàng

Ông Lê trưởng ban 4 tiểu đoàn sẽ tiếp tế cho tôi 10 xe đạn vào chiều nay tại vị trí hành quân mà tôi sắp sửa di chuyển đến. 02:00 chiều tôi nhận được lệnh sẽ di chuyển Trung đội trở ngược về hướng Chi Khu xuân Lộc để yểm trợ cho Lữ đoàn 1 Dù đang hành quân ở Cẩm Tâm, Cẩm Mỹ. Đơn vị hộ tống cho tôi lúc bấy giờ là một đơn vị của Chi khu Đức Thạnh với một trung đội, tôi chỉ thấy họ đưa hộ tống đơn vị tôi bằng 02 xe cơ giới mà thôi, tôi trở lại trên con đường mà sáng nay tôi đã đi qua, trở lại được khoảng hơn 10 cây số, tôi được lệnh đóng tại đây để yểm trợ cho Lữ đoàn 1 Dù. Tôi cho 02 khẩu pháo đóng ngay bên đường đi, chỉ cách đường không đầy 5 thước, gióng hướng súng, thiết lập xạ bằng và sẵn sàng tác xạ. Khi vừa chiếm đóng vị trí xong không đầy nửa giờ, tôi nhận được lệnh tác xạ từ sĩ quan liên lạc của Lữ đoàn 1 dù, “Địch thân” là danh hiệu của Lữ đoàn trưởng vô hệ thống và ông đã trực tiếp liên lạc với tôi. Tôi đã bắn yểm trợ cho lữ đoàn vào bìa rừng cao su được chừng 20 tràng thì cùng lúc ấy Đại Úy Hoàng Ông Lê ông đã dẫn một đoàn xe quân vận và tiếp tế cho tôi thêm 10 xe đạn nữa. Trong những ngày tháng qua, chúng tôi đã không được xử dụng đạn dược đúng mức, chỉ được lệnh tác xạ mỗi khi chạm địch, và mỗi lần như thế chúng tôi chỉ được phép bắn tối đa là 5 quả mà thôi, giờ thì binh sĩ lại quá mệt mỏi mà phải nhận tiếp tế thêm 10 xe đạn nữa, nào là xuống đạn, tháo đạn rồi lại phải tác xạ nữa, vì vậy tôi điều động tất cả nhân viên của trung đội ra làm việc, không phân biệt quân xa, nhà bếp, thường vụ v.v... tất cả phụ giúp xuống đạn thật nhanh, phụ giúp tháo đạn để cho khẩu đội có sẵn đạn để tác xạ. Tôi tiếp tục tác xạ yểm trợ cho lữ đoàn dù cho mãi đến 07 giờ tối, trong lúc tác xạ, đồng bào đã di chuyển từ hướng Long Khánh đi ngang qua vị trí của tôi rất nhiều từng đợt, từng đợt, tôi nghĩ ngay biết đâu trong đám dân di chuyển này lại không có những tên cộng sản trà trộn, và như vậy chúng nó sẽ báo cáo vị trí của tôi thì chỉ có chết mà thôi, nghĩ như vậy nhưng không làm cách nào ngăn cản người dân di chuyển được, tôi đành nhắm mắt mặc cho mọi việc gì đến thì phải đến mà thôi.

Trời đã quá tối, đơn vị cơ giới bảo vệ cho tôi họ đã đi từ lúc nào chúng tôi cũng không biết, tôi liên lạc với BCH Pháo binh sư đoàn để báo cáo tình hình và xin lệnh rút lui nhưng lúc đó BCH pháo binh sư đoàn không có lệnh gì cho tôi cả mà bảo tôi chờ ở đó đợi lệnh. Trời bắt đầu tối, những cơn gió lạnh thổi đến, lại thêm những đoàn người di chuyển ngang qua vị trí, người dân ra đi, họ không còn gì để mang theo ngoài hai bàn tay trắng, những đứa bé thật đáng thương, mới có 5, 6 tuổi mà phải chạy bộ theo cha mẹ, họ di chuyển ngang qua vị trí chúng tôi, chúng tôi nhìn họ và họ nhìn lại chúng tôi trong niềm đau xót như cùng cảm thông với nhau trong hoàn cảnh này. Tôi thiết nghĩ, giá như trong đoàn người di chuyển này có vài tên Việt cộng trà trộn, và khi đi ngang qua vị trí của tôi chúng bắn vài phát AK vào vị trí đóng quân của tôi lúc bấy giờ thì tôi không biết sẽ phải giải quyết như thế nào nữa, đơn vị bạn yểm trợ cho tôi thì họ đã đi từ lúc nào, chúng tôi mãi mê tác xạ mà không để ý đến họ, chưa bao giờ một đơn vị Pháo binh yểm trợ mà không có đơn vị bộ binh bảo vệ vị trí như đêm nay. Bây giờ tôi mới thật sợ hãi và tự hỏi, tại sao họ rút đi mà không hề thông báo cho chúng tôi để chúng tôi cùng đi với họ? Cùng là nhà binh với nhau mà tại sao họ nỡ nhẫn tâm bỏ chúng tôi mà ra đi như vậy? Sau khi biết được đơn vị cơ giới đã bỏ chúng tôi và đã rút lui trước, tôi vô cùng lo lắng, nếu cộng quân tấn công chúng tôi ngay lúc bấy giờ thì không biết chúng tôi sẽ phải đối phó ra sao nữa? Ba nhiệm vụ chính của Pháo binh là Nhanh chóng, chính xác và bất ngờ hiện ra ngay trong đầu của tôi lúc bấy giờ, không còn cách nào khác hơn là sẽ phải chiến đấu đơn độc như một đơn vị bộ binh, không ai bảo vệ cho chúng tôi thì chúng tôi phải tự lo liệu lấy, tôi cho lệnh các binh sĩ trang bị ngay vũ khí cá nhân M-16, M-79, đại liên M-60 và móc súng để di chuyển ngay, tôi đã tự quyết định cho mình mà không còn chờ lệnh ai nữa.

Trời càng tối rất mau, quá nguy hiểm mà đơn vị pháo binh của tôi giờ lại không có ai bảo vệ, tôi cho 2 xe móc súng xong và trực chỉ về trở lại Đức Thạnh. Trong đời binh nghiệp của tôi, đây chính là lần đầu tiên tôi đã quyết định một cách liều lĩnh mà không chờ lệnh lạt gì cả, trong đời binh nghiệp tới giờ tôi chưa một lần vi phạm kỷ luật, chưa một ngày bị phạt v.v... khoảng cách chỉ 10 cây số mà tôi bỗng thấy thật xa, xe chạy trong đêm tối, thỉnh thoảng có tiếng súng nổ phía sau lưng càng làm cho chúng tôi lo sợ hơn. Màn đêm đã bao trùm cảnh vật xung quanh, Chúng tôi chạy trong đêm tối và chỉ mong sao cho thật mau về đến vị trí. Trời tối không thấy đường, tôi lại áp dụng chiến thuật như đêm qua, nghĩa là tôi đứng bên thành xe vừa chạy vừa bám đèn cho tài xế định hướng, Cuối cùng rồi đơn vị tôi đã về đến vị trí và thật sự may mắn, tôi về đến vị trí Đức Thạnh lúc đó khoảng gần 10 giờ đêm, tôi báo cáo tình hình cho Bộ chỉ huy Pháo binh Sư Đoàn, và lúc đó sĩ quan trực là Trung Úy Hà Phương Đính vẫn cũng là Hà Phương Đính cho lệnh tôi ở ngoài vị trí và đợi lệnh. Gần 15 phút đứng ở ngoài cổng, tôi được lệnh cho súng vào vị trí, tôi cho lệnh các khẩu vào vị trí, gióng hướng súng và xuống đạn được, anh em binh sĩ và tôi mệt lã người sau 2 ngày di chuyển, cũng may tôi kịp trở về chứ nếu cứ ở đó đợi lệnh thì có lẽ hôm nay tôi không còn để viết trang hồi ký này.

Đêm hôm đó chúng tôi tạm ở lại Đức Thạnh và sáng sớm hôm sau đơn vị di chuyển về Long Bình, Thấy tôi quá vất vả trong những ngày cuối, vì vậy Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng đã ký giấy phép cho tôi về thăm nhà, còn đơn vị sáng sớm hôm sau trở về Long Bình, vì vậy vào những giờ phút chót của đơn vị tại Long Bình tôi không được tham dự.

* * *

Bài viết này tôi muốn nói lên tinh thần chiến đấu của chúng tôi nói riêng và cũng là tinh thần chiến đấu của Quân lực Việt Nam Cộng Hòa trong những giờ phút chót ở chiến trường Xuân Lộc. Cho đến những giây phút chót chúng tôi vẫn thi hành lệnh một cách tuyệt đối. Tôi cũng cảm ơn Thiếu Tá Nguyễn tiến Hạnh, vị tiểu đoàn trưởng sau cùng của tôi, cũng nhờ ông ra lệnh cho tôi từ Núi Thị xuống gặp ông và đã được di chuyển cùng ông trong những giờ phút cuối của Sư đoàn 18 tại xuân Lộc. Tôi được biết trung đội pháo binh ở Núi thị sau khi phá hủy súng bằng đạn M-14, Trung Úy Trung đã theo tiểu đoàn 2/43 rút lui xuống núi và đơn vị này đã chịu tổn thất rất nhiều, sau đó tôi tập trung vào các trại tù với các sĩ quan trong đơn vị như: Trung Úy Nguyễn Đắc Tài, Trung Úy Nguyễn tiến Hiệp trong suốt thời gian ở các trại tù GK3 Long Khánh, rồi di chuyển lên Phước Long chúng tôi đều được ở chung trong một tiểu đoàn, cho đến năm 1979 trong lúc đơn vị lên Trung đoàn để chặt tre và gặt lúa, trên đường về các anh đã vượt trại và cho đến nay chúng tôi không nhận được tin tức gì về các anh nữa. Khi vượt biên qua đây, tôi cũng không được tin tức của Trung Úy Trung trung đội trưởng Pháo Binh đóng tại Núi Thị và các binh sĩ của Trung đội này.

Tôi đã được gặp lại Bảo Định (Thiếu tá Nguyễn Hữu Chế) tiểu đoàn trưởng tiểu đoàn 2/43 tại San Jose, Thiếu tá Nguyễn hữu Chế xuất thân khóa 13 Trừ bị Thủ Đức, Ông là một sĩ quan gan dạ, một sĩ quan Cộng Hòa, Ông luôn xuất sắc của Sư đoàn quan xuất sắc của viết những bài thật thể ngờ ông không trên chiến trường mà nữa. Chúng tôi đã ông như: Võ Đắc

uru tú của Quân lực Việt Nam luôn được đề nghị là chiến sĩ 18 Bộ binh nói riêng, và là sĩ QLVNCH nói chung. Ông đã xúc động và chúng tôi không những là một sĩ quan tài ba còn là một cây bút tuyệt tác được đọc những bài viết của trong biển lửa, lui binh, đi tìm

xác chồng v.v...Tôi cũng đã được gặp lại Thiếu Tá Nguyễn Tiến Hạnh con chim đầu đàn của Tiểu đoàn 181 Pháo Binh, vị tiểu đoàn trưởng cuối cùng trong đời binh nghiệp của chúng tôi, ông là một sĩ quan trẻ, gan dạ và rất được các sĩ quan trong đơn vị thương mến.

Ngày 08 tháng 09 năm 2007 vừa qua, Anh Nguyễn Tiến Hạnh có buổi tiệc để lập gia đình cho con trai trưởng, chúng tôi những sĩ quan của Tiểu đoàn hiện định cư tại Bắc và Nam California đã về tham dự tiệc cưới của con anh Hạnh. Nào Hoàng Ưng Lễ, nào Nguyễn Phi Hùng, Đinh Văn Phùng, Nguyễn Đông, tôi và anh Hạnh và còn một số nữa nhưng vì bận và ở quá xa nên đã không tới tham dự được. Chúng tôi đã cộng ly với Nhất Hồ (Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng) và những cựu Sĩ quan của Tiểu đoàn 181 Pháo binh cho đến khi mọi người tham dự tiệc cưới đã ra về hết, lúc đó chúng tôi mới chịu tan hàng.

Mấy tuần lễ sau, tôi được tin Cựu Chỉ huy Trưởng Pháo Binh Quân đoàn 3 sẽ lên San Jose, Chúng tôi đã được gặp lại Ông tại San Jose, sau bao nhiêu năm tháng, kể từ ngày tôi tham dự khóa học bổ túc Trung Đội trưởng Pháo binh tại Quân Đoàn 3 vào năm 1971 đến giờ, 36 năm trôi qua thật nhanh, bây giờ tôi mới lại có dịp được gặp lại ông, Đại Tá Lê Văn Trang vẫn còn phong độ như ngày nào, mặc dầu tuổi đã cao, nhưng ông rất hoạt động, hiện nay ông đang là gia chủ trang Web của Pháo binh QLVNCH tại Hải ngoại, với hoài bão thực hiện cuốn đặc san Pháo binh trong năm 2008 và cuốn Kỷ yếu Pháo binh trong năm 2009. Chúng tôi mong mỗi được cầm trong tay cuốn Đặc San Pháo Binh và cuốn Kỷ yếu trong những ngày tháng sắp tới. Mong được quý niên trưởng và các Pháo thủ tiếp tay đóng góp cho vườn hoa của chúng ta.

Ước mong có một ngày nào đó, chúng ta sẽ lại gặp lại nhau trên mảnh đất Việt Nam quê hương yêu dấu của chúng ta, để nhớ lại những kỷ niệm của thời xa xưa khi quê hương Việt Nam thân yêu của chúng ta thật sự hoàn toàn tự do. Tôi muốn nhìn lại căn cứ Pháo binh tại đồi Móng ngựa, ở trên một ngọn đồi cao thuộc chi khu Đất đỏ, mà có những lần chúng tôi đã trực xạ xuống chân đồi và đã bắt được con heo rừng làm tiệc cho Trung đội trong dịp tết năm nào. Viết bài này tôi cũng đề tưởng nhớ đến những người bạn thật thân của chúng tôi như Trung Úy Nguyễn Tiến Hiệp, Trung úy Nguyễn Đắc Tài, nhớ đến tinh thần chiến đấu của các anh em Tiểu Đoàn 181 Pháo binh, hỡi Hiệp, hỡi Tài, và hỡi những người bạn rất thân của chúng tôi những người đã vĩnh viễn ra đi trong các trại tù ngay trong những ngày mới nhập trại như Diệp Lâm Sơn, Nguyễn Văn Hòa tại Long Khánh, chúng tôi luôn luôn nhớ về các anh, xin các anh hãy phò hộ cho chúng tôi, cho những người đã chiến đấu để bảo vệ cho lý tưởng tự do.

Nguyễn Hữu Nhân
San Jose, California
Tháng 5/2009

*From left to right: Trang Tan Hung, NT Le Van Trang, NT Le tien Can, NT Ngo nhu Khue, Nguyen Phuong, Nguyen Huu Nhan, Mac van Thuan.
Hinh chup tai nha anh Chi Trang Tan Hung Morgan Hill thang 09 nam 2007.*